UNIVERSUL JURIDIC

Cătălin-Silviu SĂRARU

Drept administrativ

Volumul II

Curs universitar

3 (2)

UJ

III 27061(2)

Cursuri universitare

Conf. univ. dr. habil. Cătălin-Silviu SĂRARU
Membru asociat al Academiei Oamenilor de Ştiinţă din România

Drept administrativ

Curs universitar

Volumul II

C-290817W

290817
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAŢI
BIBLIOTECĂ 1

Cuprins

CAPITOLUL I. ACTUL ADMINISTRATIV 5
1. Definiţie 5
2. Trăsăturile actului administrativ 5
2.1. Enumerarea trăsăturilor actului administrativ 5
2.2. Actul administrativ este un act juridic 5
2.3. Actul administrativ este o manifestare unilaterală de voinţă juridică 6
2.4. Actul administrativ este emis/adoptat de o autoritate publică 8
2.5. Manifestarea de voinţă are loc în temeiul şi pentru realizarea puterii publice 11
2.6. Actul administrativ este emis/adoptat în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a acesteia 11
3. Actele asimilate actelor administrative unilaterale 12
3.1. Consideraţii generale 12
3.2. Refuzul nejustificat de a soluţiona o cerere 12
3.3. Faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal (tăcerea autorităţilor publice) 14
4. Actele administrativ-jurisdicţionale 16
5. Comparaţie între actul administrativ şi celelalte acte juridice 19
5.1. Actul administrativ şi legea 19
5.2. Actul administrativ şi contractul 19
5.3. Actul administrativ şi hotărârea judecătorească 20
6. Clasificarea actelor administrative 20
7. Tipologia actelor administrative 22
8. Regimul juridic al actelor administrative 23
8.1. Legalitatea actelor administrative 23
8.2. Competenţa autorităţilor publice 24
8.3. Competenţa legată şi puterea discreţionară a autorităţilor publice 32
8.4. Forma actului administrativ 37
8.5. Procedura de emitere/adoptare a actelor administrative 39
8.5.1. Forme procedurale anterioare emiterii sau adoptării actului administrativ 39
8.5.2. Forme procedurale concomitente emiterii sau adoptării actului administrativ 42
8.5.3. Forme procedurale posterioare emiterii sau adoptării actului administrativ 47
8.6. Forţa juridică a actelor administrative 49
8.7. Efectele juridice ale actelor administrative. Valabilitatea actelor administrative realizate de funcţionarul de fapt 49
8.7.1. Momentul din care actul administrativ produce efecte juridice 50
8.7.2. Încetarea efectelor juridice ale actelor administrative 51
8.7.2.1. Suspendarea executării actelor administrative 51
8.7.2.2. Ajungerea la termen a actelor administrative 52
8.7.2.3. Caducitatea actelor administrative 53

8.7.2.4. Revocarea şi retractarea actelor administrative 54
8.7.2.5. Abrogarea actelor administrative 59
8.7.2.6. Anularea actelor administrative 61
§1. Regimul juridic al nulităţilor în dreptul administrativ. Particularităţi faţă de dreptul civil 64
8.7.2.7. Inexistenţa actului administrativ 68
8.7.2.8. Rectificarea şi reconstituirea actelor administrative 69

CAPITOLUL II. CONTRACTUL ADMINISTRATIV 70
1. Noţiunea de contract administrativ 70
2. Trăsăturile contractelor administrative 70
3. Limitele libertăţii contractuale în dreptul public 71
4. Fazele premergătoare încheierii unui contract administrativ 73
5. Clauze specifice contractelor administrative. Regimul juridic administrativ. Principiului priorităţii interesului public 75
5.1. Clauza de aplicare a principiului echilibrului financiar în contractele administrative 75
5.2. Dreptul autorităţii publice contractante de a modifica în mod unilateral partea reglementară a contractului 78
5.3. Asigurarea funcţionării în regim de continuitate şi permanenţă a serviciului public 81
5.4. Dreptul de control al autorităţii publice contractante 82
5.5. Clauza cu privire la dreptul autorităţii publice contractante asupra bunurilor de retur 83
5.6. Clauza de denunţare unilaterală a contractului administrativ pentru realizarea unui interes public 84
6. Interpretarea contractelor administrative 85
7. Principalele tipuri de contracte administrative 86
7.1. Contractul de achiziţie publică 87
7.2. Contractul de concesiune 90
7.3. Contractul de parteneriat public-privat 92
7.4. Contractul de închiriere a unui bun proprietate publică 94

CAPITOLUL III. OPERAŢIUNILE ADMINISTRATIVE 97
1. Noţiunea de operaţiuni administrative 97
2. Trăsăturile operaţiunilor administrative 98
3. Forma şi legalitatea operaţiunilor administrative 103

CAPITOLUL IV. DOMENIUL PUBLIC ŞI DOMENIUL PRIVAT 104
1. Reglementarea regimului general al proprietăţii publice 104
2. Noţiunea şi trăsăturile dreptului de proprietate publică 104
3. Titularii dreptului de proprietate publică 105
4. Administrarea generală şi administrarea concretă a bunurilor proprietate publică 106
5. Caracterele dreptului de proprietate publică 106

6. Moduri de dobândire şi de stingere a dreptului de proprietate publică 109
6.1. Dobândirea dreptului de proprietate publică 109
6.1.1. Dobândirea dreptului de proprietate publică prin achiziţie publică 109
6.1.2. Dobândirea dreptului de proprietate publică prin expropriere pentru cauză de utilitate publică 110
6.1.3. Dobândirea dreptului de proprietate publică prin donaţie sau legat 113
6.1.4. Dobândirea dreptului de proprietate publică prin convenţie cu titlu oneros 113
6.1.5. Dobândirea dreptului de proprietate publică prin transferul unui bun din domeniul privat al statului sau al unităţilor administrativ-teritoriale în domeniul public al acestora 114
6.1.6. Dobândirea dreptului de proprietate prin alte moduri stabilite de lege 116
6.2. Stingerea dreptului de proprietate publică 118
7. Bunurile care constituie obiect al dreptului de proprietate publică 120
7.1. Noţiunea de bun 120
7.2. Noţiunile de „domeniu administrativ", „domeniu public", „domeniu privat" 121
7.3. Corelaţia proprietate publică – domeniu public 121
7.4. Criteriile în baza cărora se poate determina dacă un bun aparţine domeniului public 122
7.5. Clasificarea bunurilor domeniului public 124
8. Apărarea dreptului de proprietate publică 125
8.1. Acţiunea în revendicarea bunurilor proprietate publică 127
9. Modalităţi de utilizare a bunurilor din domeniul public 128
9.1. Darea în administrare a unui bun proprietate publică 128
9.2. Concesionarea bunurilor proprietate publică 131
9.3. Contractul de închiriere a unui bun proprietate publică 137
9.4. Atribuirea în folosinţă cu titlu gratuit a unui bun proprietate publică 137
10. Domeniul privat 140
10.1. Noţiunea de domeniu privat 140
10.2. Particularităţile regimului juridic al domeniului privat 140

CAPITOLUL V. SERVICIILE PUBLICE 146
1. Serviciul public – noţiune, trăsături, principii şi categorii 146
2. Modalităţile de gestiune a serviciilor publice 150
2.1. Gestiunea directă 150
2.1.1. Regiile autonome 151
2.2. Gestiunea delegată 153

CAPITOLUL VI. RĂSPUNDEREA ÎN DREPTUL ADMINISTRATIV 157
1. Noţiunea de răspundere în dreptul administrativ 157
2. Formele de răspundere specifice dreptului administrativ 157
3. Răspunderea administrativ-disciplinară 158
3.1. Noţiunea de răspundere administrativ-disciplinară 158
3.2. Trăsăturile răspunderii administrativ-disciplinare 159

3.3. Răspunderea administrativ-disciplinară şi răspunderea penală 160
4. Răspunderea contravenţională 160
4.1. Noţiunea de răspundere contravenţională şi de contravenţie 160
4.2. Trăsăturile contravenţiilor 161
4.3. Subiectele răspunderii contravenţionale 161
4.4. Sancţiunile contravenţionale 162
4.4.1. Avertismentul 163
4.4.2. Amenda contravenţională 163
4.4.3. Prestarea unei activităţi în folosul comunităţii 163
4.5. Aplicarea legii contravenţionale mai favorabile 164
4.6. Constatarea contravenţiei 165
4.7. Aplicarea sancţiunilor contravenţionale 165
4.8. Căile de atac împotriva actelor de sancţionare a contravenţiilor 166
5. Răspunderea administrativ-patrimonială 166
5.1. Noţiunea de răspundere administrativ-patrimonială 166
5.2. Condiţiile răspunderii administrativ-patrimoniale 168
5.3. Formele răspunderii administrativ-patrimoniale 170

CAPITOLUL VII. CONTROLUL ACTIVITĂŢII ADMINISTRAŢIEI PUBLICE ... 172
1. Noţiunea de control al activităţii administraţiei publice 172
2. Elementele componente ale controlului 172
3. Modalităţile controlului 173
4. Forme de control 173
4.1. Controlul administrativ 174
4.1.1. Noţiune 174
4.1.2. Controlul administrativ intern 174
4.1.3. Controlul administrativ extern 175
4.1.3.1. Controlul administrativ ierarhic 175
4.1.3.2. Controlul de tutelă administrativă 176
4.1.3.3. Controlul administrativ extern specializat 178
§1. Controlul exercitat de Curtea de Conturi 178
§2. Controlul exercitat de Avocatul Poporului 180
4.1.3.4. Controlul prin jurisdicţii speciale administrative 184
4.2. Controlul exercitat de autorităţi şi persoane din afara administraţiei publice 185
4.2.1. Controlul parlamentar 185
4.2.2. Controlul exercitat de opinia publică 186
4.2.2.1. Activitatea de soluţionare a petiţiilor de către autorităţile publice 187
4.2.2.2. Accesul liber şi neîngrădit al persoanei la orice informaţii de interes public 189
4.2.3. Controlul judecătoresc 191

CAPITOLUL VIII. CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV 192
1. Noţiunea de contencios administrativ 192
2. Categorii de contencios administrativ 195

3. Condiţiile de admisibilitate ale acţiunii directe în contenciosul administrativ 197
3.1. Calitatea procesuală a părţilor în litigiile de contencios administrativ 197
3.1.1. Calitatea procesuală activă în procesele de contencios administrativ 197
3.1.1.1. Persoana vătămată într-un drept sau interes legitim printr-un act administrativ 198
3.1.1.2. Terţul vătămat printr-un act administrativ adresat altui subiect de drept 200
3.1.1.3. Avocatul Poporului 201
3.1.1.4. Ministerul Public 203
3.1.1.5. Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal, în situaţia în care actul nu mai poate fi revocat, întrucât a intrat în circuitul civil şi a produs efecte juridice 204
3.1.1.6. Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanţe sau dispoziţii din ordonanţe ale Guvernului neconstituţionale 206
3.1.1.7. Prefectul 209
3.1.1.8. Agenţia Naţională a Funcţionarilor Publici 210
3.1.1.9. Orice subiect de drept public, în condiţiile legii 210
3.1.2. Calitatea procesuală pasivă în procesele de contencios administrativ 212
3.2. Vătămarea unui drept subiectiv sau a unui interes legitim prin actul atacat 212
3.3. Existenţa unui act administrativ în formă tipică sau asimilată în sensul Legii contenciosului administrativ 215
3.4. Actul atacat să provină de la o autoritate publică 216
3.5. Îndeplinirea procedurii administrative prealabile 216
3.6. Acţiunea în contenciosul administrativ să fie introdusă în termenele prevăzute de lege 222
4. Actele administrative nesupuse controlului instanţelor de contencios administrativ şi actele administrative emise în situaţii excepţionale 225
4.1. Actele administrative care sunt exceptate total de la controlul de legalitate al instanţelor de contencios administrativ 225
4.1.1. Actele administrative ale autorităţilor publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul 226
4.1.2. Actele de comandament cu caracter militar 226
4.1.3. Actele administrative pentru modificarea sau desfiinţarea cărora se prevede, prin lege organică, o altă procedură judiciară 228
4.2. Regimul juridic specific al controlului de legalitate exercitat de instanţa de contencios administrativ asupra actelor administrative emise în situaţii excepţionale 229
5. Procedura contenciosului administrativ 229
5.1. Instanţele de judecată competente să judece acţiunile de contencios administrativ 229
5.2. Obiectul acţiunii judiciare 233
5.3. Suspendarea prin hotărâre judecătorească a executării actului administrativ 237

5.4. Introducerea în cauză a persoanei care a contribuit la emiterea/încheierea actului administrativ vătămător şi a altor subiecte de drept 239
5.5. Soluţiile pe care le poate da instanţa de contencios administrativ 240
5.6. Efectele hotărârilor judecătoreşti definitive prin care se anulează un act administrativ 243
5.7. Completarea dispoziţiilor Legii contenciosului administrativ cu dreptul comun 245
6. Căile de atac împotriva hotărârilor judecătoreşti pronunţate în contencios administrativ 246
6.1. Recursul 246
6.2. Revizuirea 248
7. Executarea hotărârilor în contencios administrativ 248
7.1. Executarea de bunăvoie a hotărârilor judecătoreşti pronunţate în contenciosul administrativ 248
7.2. Executarea silită a hotărârilor judecătoreşti pronunţate în contenciosul administrativ 249
8. Controlul judecătoresc indirect al actelor administrative cu caracter individual pe calea excepţiei de nelegalitate 253

BIBLIOGRAFIE 257

290817
UNIVERSITATEA
"DUNĂREA DE JOS" GALAȚI
BIBLIOTECĂ 1